

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет політичних наук

(повне найменування інституту, назва факультету)

кафедра соціології та політології

(повна назва кафедри)

«Допущено до захисту»

В. о. завідувач кафедри соціології та
політології

_____ Л. В. Броннікова
“ _____ ” _____ 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

бакалавр

(ступінь вищої освіти, спеціальність)

зі спеціальності: _____ 052 Політологія

(шифр і назва спеціальності)

на тему: «Функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану»

Виконала: студентка IV курсу, групи 431

Новік Діана Андріївна

(П.І.Б.)

Керівник: старший викладач

Шкірчак Сергій Іванович

(вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Рецензент: к. політ. н., доцент

Тихоненко Ірина Вікторівна

(посада, вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Миколаїв – 2023 рік

ЗМІСТ:

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	8
1.1. Загальна характеристика соціальної держави та її функцій.....	8
1.2. Соціальна держава під впливом зовнішніх загроз функціонуванню політичної системи суспільства	15
1.3. Вплив воєнного стану на економіку країни та роль держави у забезпеченні розвитку економіки та зменшення соціальної напруги	21
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ)	28
2.1. Аналіз соціальних програм та допомоги, які надає уряд в умовах воєнного стану.	28
2.2. Роль громадянського суспільства у підтримці соціальних програм та допомоги в умовах воєнного стану.	34
2.3. Роль зовнішніх донорів та підтримка країн союзників у забезпеченні функціонування соціальної держави	37
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49

ВСТУП

Актуальність роботи. Україна, як і більшість країн світу, намагається забезпечити своїм громадянам стабільність, благополуччя та безпеку. Однак, в умовах війни, такі завдання стають значно складнішими для реалізації. Війна породжує загрози не тільки зовнішньої агресії, але й внутрішнього розколу, соціальної напруги та нестабільності.

У цій роботі буде зосереджено увагу на дослідженні того, як держава повинна діяти у такі складні періоди, щоб забезпечити своїм громадянам максимальну можливу захищеність та добробут.

Зважаючи на актуальні події в Україні, пов'язані з війною з росією, кваліфікаційна робота буде спрямована на аналіз того, як умови війни впливають на функціонування соціальної держави в Україні. Зокрема, на дослідженні того, як умови війни впливають на рівень соціальної захищеності населення, які соціальні програми мають бути прийняті державою, щоб забезпечити максимальний рівень соціальної захищеності та які ризики пов'язані з погіршенням стану прав людини в умовах війни.

Така дипломна робота є дуже актуальною в контексті поточної ситуації в Україні, а також в інших країнах, де війна та конфлікти мають серйозний вплив на життя громадян та функціонування соціальної держави.

Стан наукової розробки проблеми. Питання теорії та практики функціонування соціальних держав є досить частою фігурою в дослідженнях вітчизняних та зарубіжних науковців. Праці вітчизняних дослідників здебільшого зосереджують увагу, по-перше, на теоретичних аспектах соціальної держави, а отже, на можливості впровадження різноманітних теоретичних моделей соціальної держави у сферу практичного державотворення та державного управління. Зокрема, у цьому контексті слід виділити таких дослідників: С. Жиглей [9], який досліджував моделі соціальної держави; А. Сіленко [25; 26; 27], який приділив велику увагу теоретичному розмежуванню

термінів «соціальна держава» та «держава загального добробуту»; С. Скрипнюк [28] та В. Шаповал [38], які наголошували на правових аспектах функціонування соціальної держави, та В. Чернега [37].

З іншого боку, зарубіжні науковці, в тому числі з країн Північної Європи, у своїх дослідженнях приділяють велику увагу проблемам і викликам, з якими стикалася соціальна держава на рубежі ХХ–ХХІ століть. Досліджувалися наслідки економічних криз [45; 47; 48], процеси глобалізації, взаємозв'язок пан'європейської та скандинавської політики соціального захисту.

Окремої уваги заслуговують праці тих дослідників, які звертали увагу на специфіку функціонування соціальної держави в окремих країнах Заходу, зокрема на скандинавську модель соціальної держави. Зокрема, йдеться про дослідження О. Гордієнко [4; 5], В. Каспрука [10], Н. Мудролюбової [21], С. Шкірчака [40] та ін.

Джерельною основою для дослідження стали численні правові акти західноєвропейських країн, зокрема конституції. Не позбавленим значення був і факт розміщення інформації на численних сайтах інформаційних агентств (служб новин), які, на відміну від друкованих ЗМІ, значно швидше реагували на суспільно-політичні події та розміщували на своїх інтернет-ресурсах відповідні аналітичні матеріали.

Об'єктом дослідження є суспільно-політичні процеси в державі в умовах воєнного стану.

Предметом дослідження є особливості функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану.

Метою дослідження є визначення того, яким чином політична система суспільства долає загрози функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану.

Для досягнення мети роботи були визначені наступні **завдання**:

- Дати загальну характеристику соціальної держави та її функцій.
- Описати специфіку існування соціальної держави під впливом зовнішніх загроз функціонуванню політичної системи суспільства.

- Охарактеризувати вплив воєнного стану на економіку країни та роль держави у забезпеченні розвитку економіки та зменшення соціальної напруги.
- Зробити аналіз соціальних програм та допомоги, які надає уряд в умовах воєнного стану.
- Визначити роль громадянського суспільства у підтримці соціальних програм та допомоги в умовах воєнного стану.
- Визначити роль зовнішніх донорів та підтримка країн союзників у забезпеченні функціонування соціальної держави.

Гіпотеза дослідження може бути сформульована наступним чином: воєнний стан має негативний вплив на функціонування соціальної держави та рівень соціальної захищеності населення. При цьому, міра впливу залежить від таких факторів, як тривалість та інтенсивність війни, наявність ресурсів та ефективності державних соціальних програм. Таким чином, дослідження має на меті перевірити цю гіпотезу шляхом аналізу впливу воєнного стану на функціонування соціальної держави та на рівень соціальної захищеності населення в контексті війни росії проти України.

Методи дослідження. До основних методів дослідження можна віднести наступні:

1. Аналіз законодавства та політики соціального захисту в умовах воєнного стану. Цей метод включає вивчення документів, що регулюють соціальну політику в умовах воєнного стану, та аналізує їх вплив на соціальну захищеність населення.
2. Експертні опитування фахівців. Цей метод передбачає проведення інтерв'ю з експертами в галузі соціальної політики та соціального захисту населення. Вони можуть надати цінну інформацію щодо того, як воєнний стан впливає на соціальний захист населення та які механізми можуть допомогти забезпечити максимальний рівень соціальної захищеності.
3. Аналіз статистичних даних. Цей метод включає вивчення статистичних даних щодо соціальної захищеності населення та ефективності державних

соціальних програм в умовах воєнного стану. Вивчення цих даних може допомогти з'ясувати, як війна впливає на рівень соціальної захищеності та які соціальні програми є найбільш ефективними.

4. Кейс-стаді метод. Цей метод передбачає детальне вивчення випадків, коли соціальна держава працювала в умовах воєнного стану.

Наукова новизна. Наукова новизна цієї теми полягає в тому, що вона дозволяє з'ясувати, як війна впливає на функціонування соціальної держави та на рівень соціальної захищеності населення, і як це може бути подолано або зменшено за допомогою ефективних соціальних програм. Дослідження відкриває нові можливості для розуміння взаємозв'язку між соціальною державою та воєнним станом, а також розробки рекомендацій для політичних діячів та правозахисних організацій. Також, в рамках дослідження можуть бути використані нові методи аналізу соціальних даних та статистичного моделювання для отримання більш точних результатів та прогнозів. Отже, ця тема має великий потенціал для наукового дослідження та внесення нових знань в галузь соціології, політичних наук та економіки.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати дослідження про функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану можуть мати практичне значення на рівні державної політики та соціальних програм, спрямованих на забезпечення соціальної захищеності населення.

Зокрема, результати дослідження можуть бути використані для:

- Оцінки ефективності існуючих соціальних програм в умовах воєнного стану і розробки нових програм, які б максимально задовольняли потреби населення;
- Підвищення ефективності державної політики у сфері соціального захисту населення в умовах воєнного стану;
- Створення стратегій для забезпечення економічної стійкості та соціальної захищеності населення в умовах воєнного стану;
- Розробки нових інструментів та підходів до оцінки впливу воєнного стану на соціальну захищеність населення.

Отже, результати дослідження можуть допомогти у покращенні життя населення в умовах воєнного стану та забезпеченні стійкості соціально-економічної системи держави.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, що містять 6 підрозділів, висновків, списку використаних джерел (список з 51 позиції), 5-ти додатків. Повний обсяг роботи – 59 сторінок, з них основного тексту – 46 сторінок.

РОЗДІЛ І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1.1. Загальна характеристика соціальної держави та її функцій

Загальна характеристика соціальної держави та її функцій є важливим введнням до дослідження функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану.

Соціальна держава є формою державного устрою, в основі якої лежать соціальні принципи та ідеї, а саме, забезпечення соціальної справедливості, рівності та піклування про благополуччя всіх громадян. Головним завданням соціальної держави є забезпечення соціального захисту та підтримки населення у важких життєвих ситуаціях.

Соціальна держава виконує свої функції через систему соціального захисту, яка включає в себе різноманітні соціальні програми, послуги та пільги. Основні функції соціальної держави включають:

1. Забезпечення соціального захисту населення - ця функція передбачає надання допомоги людям, які потребують особливої уваги, таких як малозабезпечені та безробітні громадяни, інваліди, пенсіонери, діти та інші соціальні групи.
2. Забезпечення доступу до якісної освіти та охорони здоров'я – ця функція передбачає надання всім громадянам можливості отримати якісну освіту та медичну допомогу, незалежно від їх соціального стану та матеріальних можливостей.
3. Забезпечення соціальної справедливості – ця функція передбачає рівність можливостей для всіх громадян, без дискримінації за будь-якими ознаками, такими як національність, стать, вік та інші.
4. Забезпечення соціального піклування про дітей та сім'ї – ця функція передбачає створення умов для здорового розвитку дітей та підтримку

сімей з маленькими дітьми, зокрема надання пільг та соціальних послуг для батьків.

5. Забезпечення соціального забезпечення в разі непрацездатності – ця функція передбачає надання допомоги людям, які не можуть працювати з медичних причин, таких як травми, хвороби або інвалідність.

Умови воєнного стану можуть суттєво вплинути на функціонування соціальної держави. У таких умовах, держава може стикатися з необхідністю забезпечення соціальної підтримки тисячам людей, які перебувають в евакуації або на передовій. Водночас, воєнний стан може призвести до скорочення бюджету держави та обмеження доступу до деяких соціальних послуг та пільг. Враховуючи це, необхідно провести аналіз та визначити, які функції соціальної держави можуть бути обмежені в умовах воєнного стану та як це може вплинути на життя громадян.

Термін «соціальна держава» (das Sozialstaat) вперше запропонував Лоренц фон Штейн (1815–1890) у 1850 році. Він вважав, що ідея держави полягає у встановленні рівності та свободі, у піднесенні нижчих і знедолених класів до рівень багатих і могутніх, щоб держава «зробила економічний і соціальний прогрес усіх своїх членів, тому що розвиток одного є умовою і наслідком розвитку іншого, і в цьому сенсі ми говоримо про соціальний або добробут». держава» [11, с. 10].

Феномен, який в Італії називають «державою допомоги», в англосаксонських країнах і Німеччині – «державою загального добробуту», у Франції – «державою соціального забезпечення», «залежною державою», а в нас – «держава добробуту» найбільш яскраво почала проявлятися після Другої світової війни, коли питання соціального забезпечення почали відігравати величезну роль у політиці. Більш того, це явище почало зазнавати конституційного закріплення. Таким чином, відповідно до ст. 20 Конституції Німеччини «Федеративна Республіка Німеччина є демократичною і соціальною федеративною державою» [46]. Франція, відповідно до статті 1 Конституції Французької Республіки, «є неподільною, світською, соціальною і

демократичною Республікою. Він забезпечує рівність перед законом усім громадянам, незалежно від походження, раси чи релігії» [14, с. 6]. Відповідно до ст. 1 Конституції Королівства Іспанія: «Іспанія утворена як правова, соціальна і демократична держава, яка визнає свободу, справедливість, рівність і політичний плюралізм найвищими цінностями правового порядку» [49]. Не є винятком і Конституція України, у статті 1 зазначено, що «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна і правова держава» [13].

При розгляді соціальних держави можна виявити певні методологічні суперечності.

Основна методологічна суперечність полягає в тому, що у вітчизняній літературі найчастіше вживається термін «соціальна держава», а в англійській – «welfare state». Тому необхідно знайти відмінність і тотожність між певними поняттями.

А. Сіленко зазначає, що соціальна держава є не синонімом поняття «загальний добробут», а його новою якістю, яка дозволяє більш раціонально та ефективно виконувати соціальні функції в сучасних умовах [27, с. 148]. Дослідник також наводить такі відмінності між державою загального добробуту та державою добробуту. Якщо перший характеризується високим ступенем державної відповідальності за соціальне забезпечення, то другий базується не лише на відповідальності держави, а й на можливості реалізації власного потенціалу відповідальності громадян та громадських організацій. Це природно що існування різних моделей держави загального добробуту не дозволяє визначити чіткі критерії її відмінності від держави добробуту. Можна також стверджувати, що жодна модель не може існувати в чистому вигляді – держава загального добробуту чи держава добробуту. Проте А. Сіленко стверджує, що, враховуючи основні критерії, які можна віднести до більшості моделей загальної соціальної держави, можна виявити низку відмінностей. [25, с. 127]. Більш детально вони перераховані в таблиці 1.1.1.

Таблиця 1.1.1

Відмінності між моделями соціальної держави та держави загального добробуту

<i>Соціальна держава</i>	<i>Держава загального добробуту</i>
Перерозподіл доходів, високі податки	Елементи перерозподілу і соціальне страхування
Пріоритетна роль держави в наданні соціальних послуг	Надання соціальних послуг державою, приватним бізнесом і неурядовими громадськими організаціями
Відповідальність за соціальне забезпечення покладена на уряд	Суспільна підтримка індивідуальної відповідальності
Пасивна соціальна політика, індивід – пасивний клієнт соціального забезпечення	Активна соціальна політика, індивід – агент власного розвитку
Мета соціальної політики – боротьба з бідністю	Мета соціальної політики – соціальна включеність
Акцент на соціальних правах	Пошук балансу між соціальними і громадянськими правами
Відсутність безпосередньої залежності між правом на соціальний захист і спеціальними внесками на його отримання	Наявність залежності між оплатою і благами

Але, зрештою, А. Сіленко стверджує, що ця дискусія більше наукова, ніж політична. Більш того, якщо порівняти визначення у вітчизняних словниках під терміном «соціальна держава» та в іноземних словниках під терміном «держава загального добробуту», то можна побачити певну схожість у цих визначеннях і навіть їх тотожність.

Так, український «Політичний енциклопедичний словник» дає таке визначення соціальної держави: це «вид організації державного і суспільного життя, що ґрунтується на пріоритеті суспільних цінностей, насамперед, права людини на «гідне життя». " Концептуальним ядром теорії соціальної держави є положення щодо зростання відповідальності держави за добробут, розвиток і безпеку громадян. Практична реалізація цих положень здійснюється потужною соціальною політикою» [23, с. 620].

Британська енциклопедія пропонує таке тлумачення «держави добробуту»: це «концепція державного управління, в якій держава відіграє ключову роль у захисті та стимулюванні економіки та соціального добробуту. Держава загального добробуту базується на принципах рівних можливостей,

розподілу національного багатства та соціальної відповідальності за тих знедолених громадян, які не в змозі забезпечити себе найнеобхіднішим для нормального життя. Загалом вона може включати різні форми економічної та соціальної організації, але головною ознакою соціальної держави є наявність розгалуженої системи соціального забезпечення» [51].

Враховуючи те, що ця дискусія про різницю понять відбувається більше у сфері науки, ніж у суспільно-політичній практиці, надалі ми будемо ототожнювати поняття «соціальна держава» та «держава загального добробуту».

Варто звернути увагу на те, які моделі соціальної держави існують.

Провідні дослідники соціальної держави Т. Маршалл, К. Еспін-Андерсон, Т. Тілтон, Н. Ферніс у 1970-х рр. намагалися уточнити зміст терміну «соціальна держава» та дати йому історичну класифікацію. Зокрема, вони виділили три його різновиди:

1. «Позитивний стан соціальної захищеності» — стан, спрямований на вирівнювання шансів на подальшу зайнятість усіх громадян, забезпечення та гарантування «рівних можливостей»; прикладом такої країни є США;
2. «Соціальна держава» — крім забезпечення рівних можливостей громадян, створює умови для повної зайнятості та гарантує всім без винятку громадянам дохід не нижчий від прожиткового мінімуму; приклад – Велика Британія;
3. «Ласкава соціальна держава» - забезпечує повну зайнятість, вирівнює різницю в доходах усього населення, створює численні постійні державні та громадські соціальні служби; приклад – Швеція [9].

З цієї класифікації випливає, що автори ототожнюють поняття «держава добробуту» та «соціальна держава», відзначають динаміку розвитку основних ознак соціальної держави, а їх періодизація етапів в основному збігається з об'єктивним розвитком соціальної держави. стан.

Досить поширеною є спроба зрозуміти сутність соціальної держави через її політичний характер. Прикладом такого аналізу може бути поділ соціальної держави на ліберальну, консервативну та соціал-демократичну.

У цій класифікації ліберальна держава добробуту забезпечує рівні соціальні можливості для громадян і впливає із залишкового принципу фінансування бідних, стимулюючи їх до активного пошуку роботи. Консервативна держава добробуту базується на необхідності збалансувати патерналістські дії влади з цільовими програмами соціальної підтримки для різних груп, професійних і матеріальних прошарків. Вона орієнтована на пріоритетне соціальне забезпечення сім'ї, а не особистості. Соціальна демократична держава загального добробуту сприяє забезпеченню рівних соціальних прав громадян, забезпечує їм однакові соціальні умови та блага. Тут забезпечується реальна рівність соціальних умов, фактично ця класифікація базується на принципі протиставлення ринку соціальній орієнтації держави, протиставленні ліберальних і соціальних ідей [9].

Незважаючи на прийняття багатьма авторами вибору «ліберального», «консервативного» та «соціал-демократичного» типів соціальної держави, критерії такої класифікації досить умовні.

Іншу, хоча й не менш поширену, класифікацію європейських соціальних держав (держав загального добробуту) пропонує Дж. Квіст, який вказує на три ідеальні типи (моделі) держави загального добробуту – скандинавську, континентально-європейську та англосаксонську моделі. Їх характеристика наведена в таблиці 1.1.2. Дж. Квіст зараховує до скандинавської моделі три країни: Данію, Фінляндію та Швецію [48].

Проте деякі дослідники використовують у своїх дослідженнях не «скандинавську модель», а т. зв «північна модель» або «північна модель загального добробуту». Т. Андерсен [45] і Дж. Кіандер [47] до «північної моделі» відносять п'ять країн (Фінляндію, Данію, Швецію, Норвегію та Ісландію). Проте, Т. Андерсен у своєму дослідженні обмежується першими трьома: «Північна група в нашому випадку обмежена Фінляндією, Данією та Швецією, оскільки

Норвегія та Ісландія заслуговують на особливу увагу через те, що вони не є членами ЄС. і значною мірою залежать від видобутку нафти та рибальства відповідно» [45, с. 13].

Таблиця 1.1.2

Ідеальні типові моделі держави загального добробуту відповідно до особливостей їхньої політики

<i>Модель</i>	<i>Особливості державної політики</i>
Скандинавська модель	<ul style="list-style-type: none"> • високий рівень турботи про дітей та літніх людей; • всезагальна програма підтримки материнства та надання відпустки по догляду за дитиною; • слабке законодавство із захисту праці; • легко доступна та велика допомога у зв'язку з безробіттям для груп населення з низьким рівнем доходів; • жорсткі умови для праці; • дієва політика ринку праці.
Континентально-європейська модель	<ul style="list-style-type: none"> • недостатній рівень турботи про дітей та літніх людей; • доступні, але не щедрі програми підтримки материнства та надання відпустки по догляду за дитиною; • вимогливе законодавство охорони праці; • велика, але селективна допомога у зв'язку з безробіттям; • умови для праці залежать від громадянського стану; • мало дієва політика ринку праці.
Англосаксонська модель	<ul style="list-style-type: none"> • недостатній рівень турботи про дітей та літніх людей; • мало оплачувані програми підтримки материнства та надання відпустки по догляду за дитиною; • слабке законодавство із захисту праці; • легко доступна, але короткострокова та невелика допомога у зв'язку з безробіттям; • жорсткі умови для праці; • мало дієва політика ринку праці.

Підсумовуючи розгляд методичних проблем у дослідженні, варто відзначити наступне. Поняття «держава добробуту» та «держава загального добробуту» в цій роботі є ідентичними, оскільки розглядає державу добробуту більше як феномен, ніж як концепцію, тобто не на науково-теоретичному рівні – як ідея та її розвиток цілого комплексу концепцій, а на емпіричному рівні – як реальна практика державних інститутів у вирішенні соціальних проблем суспільства. Загалом, будемо спиратися на визначення, наведене в англійській енциклопедії «Британіка».

1.2. Соціальна держава під впливом зовнішніх загроз функціонуванню політичної системи суспільства

Умови воєнного стану, які можуть бути спричинені зовнішніми загрозами, є серйозним викликом для функціонування соціальної держави. Війна може призвести до значного збільшення рівня бідності, безробіття, соціального виключення та інших проблем, з якими зазвичай стикаються люди в умовах економічної нестабільності.

У таких умовах важливо забезпечити функціонування соціальної держави та її функцій для того, щоб забезпечити соціальний захист населення. Це можна зробити за допомогою заходів державного соціального захисту, таких як надання соціальної допомоги, медичної допомоги та інших форм допомоги.

Крім того, умови воєнного стану можуть також вимагати змін в політичній системі країни, що може впливати на функціонування соціальної держави. У такому випадку можуть бути потрібні реформи в сфері державного управління, розроблення нових законів та політик, що сприятимуть ефективному функціонуванню соціальної держави в умовах війни.

Забезпечення функціонування соціальної держави під час воєнних конфліктів є важливим завданням для держави. Важливо розробляти ефективні стратегії соціального захисту, забезпечувати ефективне державне управління та приймати необхідні законодавчі акти, що забезпечать функціонування соціальної держави під час воєнних конфліктів.

Кризи та війни можуть спричинити певні зміни у функціонуванні соціальної держави, але в більшості випадків ці зміни пов'язані з посиленням ролі соціальної держави у захисті своїх громадян. Наприклад, у часи війни або кризи держава зазвичай змушена приймати додаткові заходи з соціального захисту своїх громадян, оскільки вони потребують більшої допомоги та підтримки.

Також варто зазначити, що кризи та війни можуть привести до тимчасового скорочення деяких соціальних програм або зменшення обсягів

соціальних виплат, але це зазвичай є лише тимчасовою мірою, оскільки у майбутньому держава намагається відновити рівень соціальної підтримки належним чином.

Україна – це приклад країни, яка зазнала значних випробувань в останні роки, включаючи революції, анексію частини своїх територій та війну. Однак, уряди України не припинили своєї діяльності з підтримки соціальної держави, навпаки – багато програм було запроваджено для того, щоб допомогти людям, що постраждали від конфлікту.

Крім того, уряди України здійснювали реформи для поліпшення соціальної сфери, включаючи впровадження універсального медичного страхування та збільшення мінімальної зарплати. Такі заходи допомагають забезпечити основні потреби громадян та підтримати соціальну державу в умовах кризи та війни.

Отже, можна стверджувати, що кризи та війни не призводять до демонтажу соціальної держави, а навпаки, можуть стати каталізатором для посилення ролі держави в забезпеченні соціального захисту та допомоги населенню.

Розбудова соціальної держави в Україні, труднощі та суперечності, пов'язані з цим процесом, змушують вітчизняних дослідників активно вивчати досвід розбудови соціальної держави в західноєвропейських суспільствах. Одним із найкращих прикладів можуть бути скандинавські країни.

Так, С. Шкірчак [40] досліджує вплив економічних криз на соціальні держави країн Північної Європи – Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії. Автор аналізує динаміку соціальної політики та показники соціального захисту населення у зв'язку з економічними кризами, що сталися в цих країнах. У статті зазначається, що на півночі Європи соціальна держава має досить високий ступінь розвитку, тому відносно легко переживає економічні кризи. Навіть у період кризи, соціальна держава зберігається, а інвестиції у неї навіть збільшуються. Автор стверджує, що соціальна держава в цих країнах не тільки не розпадається під впливом економічних криз, але й навпаки, зміцнює своє становище. Так, в період кризи 2008–2009 років, Данія збільшила свої соціальні витрати на 2,5%, Норвегія – на 3,6%, Фінляндія – на 2,6%, а Швеція – на 1,4%. [40]

Нові рамки сучасного суспільства призвели до втрати універсальності загальним страхуванням і дозволили деяким авторам зробити висновок, що «страхування — не що інше, як міф». Так, у доповіді Європейського співтовариства за 1993 рік «Соціальний захист у Європі» зазначено: «У період кризи, коли фінансові ресурси обмежені, а потреби зростають, є серйозні підстави для адресної допомоги тим, хто її найбільше потребує». Протягом цього часу цільова допомога поширюється на більшість країн, а сума змінюється залежно від доходу або загального рівня безпеки. Таким чином була відкинута одна з головних догм держави загального добробуту – догма загальної допомоги» [40].

Натомість Дж. П. Рус зазначає, що «універсалізм» сьогодні дуже відрізняється від його початкової ідеї загальних єдиних страхових ставок для всіх. «Загальність тепер означає, що кожен громадянин має право на страхову допомогу, суворо дорівнює його попередньому заробітку, що тому трактується як «рівність» [40]. Однак деякі дослідники зазначають, що «універсалізм» лише змінив своє значення відповідно до вимог сучасності, і немає нічого поганого в тому, щоб спрямувати допомогу, оскільки вона дозволяє надавати допомогу лише тим, хто її дійсно потребує. Заздалегідь зазначимо, що висновки скандинавських вчених дещо суперечать уявленню, яке існувало з початку 80-х до середини 90-х років ХХ століття почався етап руйнування та кризи держави загального добробуту (принаймні у випадку країн Північної Європи). Скандинавські дослідники дійшли висновку, що незважаючи на вплив глобалізації, економічна криза на межі 1980-1990-х рр. та наростаючих тенденцій до реалізації єдиної європейської соціальної політики в ЄС скандинавська модель суспільства залишається досить актуальною. Це не раз помічав у своїх дослідженнях Дж. Квіст. Крім того, Дж. П. Рус, захищаючи скандинавську державу загального добробуту, поставив своїм ідеологічним опонентам таке запитання, яке, мабуть, дає точну відповідь на запитання, поставлені раніше: «якщо скандинавська держава загального добробуту не ефективна, чому вона

спрацювала в 1990-х, коли його оголосили банкрутом?" і погрожували з усіх боків?" [40].

Ще одним викликом для держав загального добробуту Північної Європи стала світова фінансова криза, яка почалася в 2008 році і, за різними оцінками, триває досі. Вона вплинула на соціальну політику західноєвропейських держав добробуту значно більше, ніж криза 1990-х рр. Це змусило вчених і журналістів знову заговорити про кризу і навіть занепад європейської соціальної держави. Проте, за статистикою Всесвітнього економічного форуму (Давоського форуму), скандинавські країни виявилися найстабільнішим економічним регіоном Європи і спокійно пережили фінансово-економічну кризу. «Перспективи для Швеції, Данії та Норвегії виглядають дуже добре», — стверджує Крістіан Кетелс провідний економіст Гарвардської школи бізнесу та Стокгольмської школи економіки [40].

Професор економіки Норвезької школи менеджменту Е. Моен (Espen Moen) вбачав причини такої стабільності в тому, що «сильна соціальна держава, система безкоштовної освіти та медичного обслуговування виступали як буферні зони, стабілізуючі економіку» і фінанси. У 2008 році у працівників бюджетної сфери економіки зафіксовано солідне зростання заробітної плати. Вони ніколи не отримували стільки грошей. Ці гроші забезпечували попит і підтримували функціонування економіки. Все елементарно просто» [40]. Таким чином, державний сектор економіки також допоміг північним країнам впоратися з кризою. в Данії, У Швеції та Норвегії там зайнятий кожен третій працівник. Для порівняння, у Великобританії - кожен п'ятий. Міністр фінансів Норвегії Кристиан Халворсен також зазначив, що «загалом наші системи соціального забезпечення з високими податками та дорогим соціальним захистом виступали якорями. Високий рівень інвестицій в освіту та професійне навчання також забезпечує високу якість робочої сили. А це, у свою чергу, дає скандинавським країнам можливість легко та швидко адаптуватися до мінливих економічних реалій. Великий державний сектор є страховкою від раптових коливань чи потрясінь на ринках» [40].

Противники скандинавської моделі участі держави в економіці та підтримки системи соціального захисту стверджують, що, враховуючи розміри країн (населення від 5 до 9 млн осіб), скандинавам легко витратити такі гроші на соціальний захист. І це навіть при податках понад 50-60%. Але самі вони впевнені, що їхня система працює бездоганно, і підтвердити це – легкий спосіб подолати світову фінансову кризу. Так, свою систему державного соціального захисту данці назвали «найбільшим національним досягненням» [40].

Однак представники державної влади та представники бізнесу підтверджують, що скандинавські країни впевнено долають наслідки економічної кризи. Зокрема, депутат норвезького парламенту (Стортінг), мер Хаммерфеста, представник Лейбористської партії А. Якобсен зазначив, що в програмі «Спортінга» «все, як і до сумнозвісної кризи, — видобуток нафти і газу, захист навколишнього середовища. Чи вплинула фінансова криза на ситуацію в Норвегії? Так. Вражений, але не панікуйте. Тому що бюджет Норвегії зупинився. Досі в мінусі... Деяким банкам держава допомогла, торговий флот Норвегії - п'ятий за величиною в світі. Але ця допомога не була щедрим подарунком доброго дядька-прем'єра. Основна турбота норвезьких парламентаріїв і уряду – боротьба з безробіттям» [40].

Фінляндія традиційно займає найбільш жорстку позицію щодо своїх партнерів по єврозоні в борговій кризі як один з головних кредиторів. Навпаки, Італія займає перше місце з кінця в рейтингу боржників з державним боргом у 2 трильйони євро. Не дивно, що з такими попередніми даними країни не можуть знайти спільну мову у фінансових питаннях. Фінляндія, яка останніми роками активно спонсорувала майже так само, як Німеччина та Франція, «проблемні країни», встановила нові умови кредитування: кошти забезпечені лише територіями та державними підприємствами. Вперше така пропозиція була висунута на саміті ЄС у червні 2012 р., яка не була підтримана південноєвропейськими боржниками [40].

Завдяки ощадливості та доброму управлінню фінська економіка та банківська система зараз практично не пов'язані з ЄС нічим іншим, окрім єдиної

валюти. Крім того, Фінляндія загалом погано інтегрована в зону євро: на ЄС припадає лише 30% зовнішньої торгівлі Фінляндії – менше, ніж навіть на Великобританію. Натомість банки Німеччини та Франції тримають великі пакети боргових зобов'язань Італії та Греції, тому уряди цих країн спільно шукають шляхи виходу з поточної кризи, навіть розглядаючи можливість об'єднання боргів країн євросони. Представники фінського уряду дуже негативно ставляться до подібних ідей, не бажаючи віддавати чужі борги. Фінляндія настільки категорично проти ідеї запровадження єврооблігацій, що її вихід із зони євро в разі такого рішення Євросоюзу виглядає цілком реальною перспективою.

Конкретне вирішення цієї проблеми запропоновано в Данії. Незважаючи на зростання антикапіталістичних настроїв у європейських країнах, уряд Данії запропонував країнам ЄС повернутися до повноцінної ринкової економіки та лібералізації ринку праці. Про це заявив представник Данії в ЄС Йонас Берінг Лійсберг, зазначивши, що неможливо побудувати соціальну державу на порожньому місці. Замість побудови суспільства загального процвітання Копенгаген запропонував нову доктрину економічного розвитку, назвавши її «flexicurity» (від англ. гнучка безпека). Такий підхід ґрунтується на тому, що держава не може створити ефективну та стійку систему соціальних гарантій, які гальмують розвиток бізнесу. Зокрема, пропонується максимально спростити процедуру прийому та звільнення працівників [40].

На основі аналізу статті С. Шкірчака, а також ряду інших досліджень можна стверджувати, що в країнах Північної Європи соціальна держава є стійкою до економічних криз завдяки комплексній системі соціального захисту та соціальній політиці. Країни Північної Європи, такі як Норвегія, Данія та Швеція, відомі своїм високим рівнем соціального захисту та підтримки своїх громадян. Під час економічних криз такі країни зберігають свою соціальну політику. Така соціальна держава може відігравати важливу роль в запобіганні економічним кризам і забезпеченні стабільності суспільства. Факторами що забезпечують стійкість соціальної держави в умовах економічної кризи є:

гнучкість соціальної політики, спроможність управління системою соціального захисту, ефективність витрат державних коштів тощо.

В результаті аналізу дослідники доходять до висновку, що соціальна держава може бути стійкою до економічних криз, якщо вона має комплексну систему соціального захисту та соціальну політику, яка базується на принципах солідарності та взаємодії держави з громадянами. Навіть більше – розглянуті приклади функціонування соціальної держави під тиском зовнішніх загроз (економічні, політичні кризи, збройні конфлікти) свідчать, що для демократичних держав збереження функціональної спроможності соціальної держави запорука збереження демократичної політичної системи у цілому.

1.3. Вплив воєнного стану на економіку країни та роль держави у забезпеченні розвитку економіки та зменшення соціальної напруги

Воєнний стан, як і будь-яка форма внутрішньої війни або конфлікту, має серйозний вплив на економіку країни. На початку введення воєнного стану може спостерігатися паніка, що призводить до масштабного виведення грошей з банків та економіки загалом. Крім того, дії воєнного стану можуть призвести до знищення інфраструктури, зокрема транспортних мереж, магазинів та інших об'єктів, що погіршує економічну ситуацію.

Проте, держава може використати введення воєнного стану як можливість для зміцнення своєї ролі в економіці країни. Держава може забезпечити фінансову підтримку малим та середнім підприємствам, щоб допомогти їм витримати економічну нестабільність та підтримати розвиток виробництва та інновацій.

Крім того, держава може здійснювати політику державного регулювання цін на товари та послуги, а також забезпечувати соціальну підтримку населенню. Наприклад, воєнний стан може призвести до збільшення цін на продукти харчування та інші необхідні товари. Держава може забезпечити доступність цих

товарів для населення, зменшуючи податки та збільшуючи дотації на соціальні програми.

Також, держава може здійснювати інвестиційну політику для стимулювання розвитку економіки. Наприклад, вона може сприяти розвитку інфраструктури, відновленню виробництва та іншим заходам, які допоможуть зменшити економічну напругу та зміцнити націю.

В умовах воєнного стану, економічні процеси ускладнюються та частково припиняються. Держава має велику роль у забезпеченні розвитку економіки та зменшенні соціальної напруги. Одним зі способів підтримки економіки є введення військової податку або мобілізаційного збору, який дозволяє додатково залучити кошти на потреби армії та зберігати стабільність економіки.

Крім того, держава може розвивати програми соціального захисту населення, зокрема військовослужбовців та їх сімей. Це може включати підвищення виплат за військову службу, забезпечення медичної допомоги, соціального житла, зниження податкового тягаря та інші пільги.

Також держава має забезпечувати розвиток економіки під час війни. Для цього можуть бути запроваджені спеціальні програми та стимули для підприємців, що дозволять зберігати виробництва та зменшувати залежність від імпорту. Такі заходи дозволяють зменшити негативний вплив воєнного стану на економіку та підтримувати зайнятість населення.

Отже, умови воєнного стану не означають демонтаж соціальної держави, а, навпаки, вимагають від держави додаткових зусиль у забезпеченні розвитку економіки та соціального захисту населення.

Під час воєнного стану необхідно вирішувати багато нових проблем, серед яких, на наш погляд, найбільш значними можуть бути:

1. Внутрішньо переміщені особи: воєнний стан може призвести до того, що тисячі людей будуть змушені залишити свої домівки і шукати притулок у безпечніших районах. У такій ситуації держава повинна забезпечити необхідні умови для життя та безпеки для цих людей, а також вжити заходів для повернення їх до своїх домівок.

2. Руйнація цивільної інфраструктури: воєнні дії можуть завдати значних пошкоджень інфраструктурі, такі як дороги, мости, будівлі і так далі. Це може призвести до перешкод у забезпеченні населення необхідними продуктами, послугами і медичною допомогою. У такій ситуації держава повинна швидко і ефективно відновлювати цивільну інфраструктуру, щоб забезпечити безпеку та комфорт для населення.
3. Проблеми окупованих територій: воєнні дії можуть призвести до окупації територій державою-агресором. У такій ситуації держава повинна вживати заходів для захисту прав людей на окупованих територіях, забезпечення їх безпеки та доставки необхідних життєво важливих товарів.
4. Економічні проблеми: воєнний стан може призвести до зменшення виробництва та зниження економічного зростання країни. У такій ситуації держава повинна вживати заходів для забезпечення стабільності економіки, підтримки підприємств та малих бізнесів, що постраждали від війни.
5. Соціальні проблеми: воєнний стан може призвести до збільшення соціальної напруги та розділених поглядів серед населення. Держава повинна забезпечити збереження соціальної стабільності та мирного співіснування між різними групами населення, зокрема, шляхом розвитку соціальної інфраструктури та програм забезпечення доступу до освіти та здоров'я.

Економічне життя держави під час війни суттєво змінюється. Об'єктивні проблеми руйнування та зміщення логістичних та виробничих циклів можуть посилитися у зв'язку з необхідністю переналаштування економіки країни на військові рейки. Для вирішення проблем, пов'язаних з економікою, держава може вживати, на наш погляд, наступні заходи:

1. Забезпечення стабільності фінансової системи країни. Для цього держава може здійснювати регулювання банківської системи, здійснювати державний контроль за платіжними системами, забезпечувати стабільність курсу національної валюти.

2. Забезпечення економічної безпеки країни. Для цього можуть бути вжиті заходи, спрямовані на збільшення власного виробництва, зменшення залежності від імпорту, підтримка національної промисловості.
3. Підтримка соціальних програм. Воєнний стан може призвести до погіршення соціальної ситуації в країні. Держава може вжити заходів для забезпечення мінімальних соціальних стандартів, підтримки безробітних, підтримки сімей військовослужбовців.
4. Відновлення інфраструктури. Воєнні дії можуть призвести до руйнування цивільної інфраструктури, що може суттєво вплинути на економіку країни. Держава може вжити заходів для відновлення доріг, мостів, шкіл, лікарень та іншої інфраструктури.
5. Підтримка бізнесу. Для забезпечення стабільності економіки країни держава може підтримувати малий та середній бізнес, знижувати податки для підприємців, стимулювати експорт.
6. Залучення іноземних інвестицій. Для забезпечення розвитку економіки країни може бути важливо залучення іноземних інвестицій, які допоможуть покрити витрати на відновлення економіки та інфраструктури, а також створення нових робочих місць та підтримки бізнесу. Проте, при цьому важливо забезпечити захист прав іноземних інвесторів та створити сприятливі умови для їх діяльності в умовах воєнного стану.

Соціальна напруга є складним поняттям, яке описує стан громадських відносин у суспільстві, що може призвести до конфліктів, насильства та інших небезпечних ситуацій. Держава має важливу роль у зменшенні соціальної напруги, особливо в умовах воєнного стану або інших кризових ситуацій.

Основні заходи, які держава може вживати для зменшення соціальної напруги, на нашу думку, включають:

1. Забезпечення безпеки та правопорядку: держава має забезпечувати правопорядок та безпеку громадян, зокрема шляхом підтримки

правоохоронних органів, забезпечення належної роботи системи правосуддя та захисту прав людини.

2. Створення умов для зайнятості та підтримки соціально вразливих груп: держава має створювати умови для зайнятості, зокрема за допомогою підтримки малого та середнього бізнесу, а також надання соціальних послуг та підтримки соціально вразливих груп населення.
3. Здійснення соціальної політики: держава повинна здійснювати соціальну політику, яка включає надання пільг та допомоги громадянам у складних життєвих ситуаціях, а також забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг.
4. Розвиток інфраструктури та підтримка культури: держава може вкладати кошти у розвиток інфраструктури та підтримку культури, що допоможе створити благоприємні умови для життя громадян та знизити рівень соціальної напруги

За півтора роки в умовах війни економіка України не лише втратила значну частку потенціалу створення доданої вартості, але й зазнала суттєвих структурних змін [41].

Наприкінці 2022 року уповноважений Верховної ради з прав людини Дмитро Лубінець заявив, що через війну 4,9 мільйона громадян України стали внутрішньо переміщеними особами, ще 7,9 мільйона виїхали за кордон. "7 мільйонів 900 тисяч осіб виїхали за межі країни, шукаючи прихистку за кордоном. Кількість громадян, яка перемістилася до Західної України також вимірюється мільйонами та постійно збільшується [41].

Тобто кількість економічно активного населення, залученого до створення доданої вартості, різко зменшується.

По-друге, з позицій логістики:

- відбувається морська блокада;
- зупинено залізничний рух на території ведення бойових дій;
- зупинено авіаційних рух;

По-третє, з позицій бізнесу:

- зменшилась можливість створення продукції та послуг через брак людських та матеріальних (фізичних) ресурсів;
- зменшення попиту в регіонах ведення бойових дій та прилеглих до них територій через відтік населення;
- фізична неможливість ведення бізнесу через бойові дії. Наприклад, це актуально для металургійного комплексу, організація посівної на частині територій тощо.
- неможливість збути продукцію на експорт через логістичні проблеми.

Враховуючи проблематику - можна визначити наступні ключові проблеми для економіки України в умовах ВС:

- Суттєва зміна структури попиту та виробництва;
- Втрата ринків збуту;
- Втрата персоналу;
- Руйнування економічної зв'язності через порушення логістики та ланцюжків створення доданої вартості. [41]

У цьому контексті, влучно відзначає О. Владимир, що в умовах війни та постійних терористичних актів, направлених на пошкодження критично важливої інфраструктури вітчизняний бізнес зазнає чималих труднощів в організації та веденні поточної діяльності, не кажучи вже про те щоб приділяти значну увагу соціальній відповідальності. Більше того, збереження власної справи у час війни теж можна розглядати як соціальну відповідальність бізнесу. Адже збережений бізнес – це збережені робочі місця, це виробництво продукції та надання послуг населенню, це можливість наповнення місцевих та державного бюджету шляхом сплати податків, що є вкрай важливим, особливо в час війни. Очевидно, що коли іде війна і виникають численні ризики вимагати від бізнесу значної підтримки різних соціальних заходів не зовсім є на часі. Але вітчизняний бізнес як ніколи раніше усвідомлює свою роль у забезпеченні функціонування національної економіки, у волонтерстві та фінансуванні українського війська, у підтримці потребуючих, тимчасово переміщених та

інших постраждалих від війни осіб [1, с. 42]. У підсумку дослідник відзначив, що український бізнес у час війни зіткнувся з новими труднощами, проте він поставив перед собою і нові завдання. Усвідомлення того, що саме завдяки соціальній відповідальності та високій соціальній активності бізнесу і суспільства наближається наша перемога. Як не намагався агресор паралізувати вітчизняну економіку, поставити абсолютну більшість українців на межу виживання і голоду, та усе вийшло навпаки [1, с. 56].

Підсумовуючи зазначимо, що усі аспекти економіки країни можуть постраждати від воєнного стану, починаючи від зниження виробництва та зниження рівня життя до значного зменшення інвестицій та нарахування величезної військової витрати. Однак, розвиток економіки під час воєнного стану можливий за умови вжиття державою відповідних заходів. Такі заходи можуть включати залучення інвестицій, стимулювання розвитку малих та середніх підприємств, підтримку галузей, що можуть відновити економіку країни, а також забезпечення соціальної стабільності та зменшення соціальної напруги відповідними соціальними програмами.

Держава має ключову роль у забезпеченні розвитку економіки та зменшенні соціальної напруги під час воєнного стану. Вона повинна вживати дієвих заходів для підтримки економіки та забезпечення більш стабільного розвитку. Крім того, важливо, щоб держава дбала про благополуччя своїх громадян, забезпечуючи їхню безпеку та основні потреби. У результаті цих заходів можна зменшити соціальну напругу в країні та підтримати її розвиток.

Зрештою зробивши загальний огляд особливостей діяльності соціальної держави під впливом зовнішніх загроз функціонуванню політичної системи суспільства та визначивши характер вплив воєнного стану на економіку країни та роль держави у забезпеченні розвитку економіки та зменшення соціальної напруги, варто зазначити, що для країн з демократичною політичною системою концепт «соціальна держава» виступає певною цінністю, яка потребує окремого захисту в умовах воєнного стану.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ)

2.1. Аналіз соціальних програм та допомоги, які надає уряд в умовах воєнного стану.

Уряд України в 2022 році активно впроваджував соціальні програми та допомогу в умовах воєнного стану, з метою захисту та підтримки населення, що постраждало внаслідок війни.

Одне з головних завдань Мінсоцполітики та сфери соціального захисту полягає в забезпеченні наших громадян своєчасною, доступною та якісною підтримкою, а також у побудові системи надання соціальних послуг та здійснення соціальної роботи, яка б наближалася до кращих європейських практик. Однак повномасштабне вторгнення російської федерації на нашу землю та запровадження воєнного стану в Україні стали величезним викликом для цієї системи [19].

Сутність соціальних послуг полягає в тому, що вони надаються людям, які опинились у складній ситуації та не можуть самостійно впоратись зі своїми проблемами. Війна, бойові дії та тимчасова окупація завдають шкоди різного характеру - психологічної, матеріальної, фізичної - і негативно впливають на життя людей, зокрема сімей з дітьми. У такій ситуації більшість наших громадян потребує допомоги соціальних працівників. Організація роботи в мирний час передбачає усвідомлення того, що соціальна робота та надання соціальних послуг - це професійна діяльність, де головне – не завдати шкоди. Тому ми дуже ретельно підходимо до процесу прийняття рішень щодо надання соціальних послуг, ретельно вивчаємо кожну ситуацію, проблеми та можливості кожної людини, працюємо в тісному контакті з людьми та максимально залучаємо їх до

вирішення власних проблем. Також ми працюємо на договірних засадах з кожною людиною [19].

Надання соціальних послуг регулюється Законом України "Про соціальні послуги". Згідно з цим законом, надання соціальних послуг передбачає проведення кількох етапів, включаючи аналіз заяви, оцінювання потреб, визначення середньомісячного сукупного доходу заявника, прийняття рішення, розроблення індивідуального плану, укладення договору, виконання договору та моніторинг його виконання. Цей процес зазвичай займає до 10 робочих днів. Рішення про надання соціальних послуг приймають структурні підрозділи, відповідальні за соціальний захист населення, які діють виконавчими органами сільських, селищних та міських рад, а також обласними державними адміністраціями, якщо мова йде про стаціонарний догляд. Крім того, виконавчі органи сільських, селищних та міських рад мають право приймати рішення про призначення та виплату компенсацій фізичним особам, які доглядають за своїми рідними [19].

Допомога надається особам, які перемістилися з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, а також з території адміністративно-територіальної одиниці, де проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 березня 2022 року № 204. Внутрішньо переміщеним особам, які були обліковані як внутрішньо переміщені до 24 лютого 2022 року у регіонах, що не включені до переліку відповідних територій, допомога не надається, за винятком осіб, які отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 505 "Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг". Розмір допомоги щомісячно такий: для осіб з інвалідністю та дітей – 3000 гривень на місяць, для інших осіб – 2000 гривень на місяць. Щоб отримати допомогу, особі потрібно стати на облік як внутрішньо переміщена особа, отримати відповідну

довідку та подати заяву на отримання допомоги на проживання. Це можна зробити через структурний підрозділ з питань соціального захисту населення або центр надання адміністративних послуг. Заяву також можна подати через Портал "Дія" після необхідних доопрацювань [22].

Допомога виплачуватиметься через АТ "Ощадбанк" на банківський рахунок, який отримувач вказав під час подання заяви на отримання допомоги.

Допомога надається щомісячно з місяця звернення і протягом усього періоду введення воєнного стану, плюс один місяць після його припинення чи скасування. Виплата допомоги проводиться за повний місяць, незалежно від дати звернення та дати припинення чи скасування воєнного стану [22].

Виплата допомоги не здійснюватиметься за місяці, у яких особи отримували щомісячну адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, включаючи оплату житлово-комунальних послуг.

Проведемо аналіз таких програм допомоги та захисту, визначимо їх позитивні та негативні сторони, а також запропонуємо можливі шляхи поліпшення їх ефективності.

1. Соціальна допомога постраждалим мешканцям військових зон.

Однією з основних програм, запроваджених урядом, була соціальна допомога мешканцям районів, що перебувають під впливом військових дій. Ця програма надавала фінансову підтримку постраждалим сім'ям, допомогу у забезпеченні житла, медичному обслуговуванні та освіті. Позитивним аспектом цієї програми є те, що вона спрямована на найбільш потребуючі верстви населення та надає реальну допомогу у складних умовах воєнного конфлікту. Однак, недоліком може бути недостатня охопленість програми, оскільки деякі постраждалі сім'ї можуть не отримати необхідну допомогу через складні процедури та бюрократичні перешкоди. Для покращення ефективності цієї програми рекомендується спрощення процедур отримання допомоги та забезпечення широкого інформування про її наявність.

2. Фінансова підтримка волонтерських організацій.

Уряд також ініціював програму фінансової підтримки волонтерських організацій, які активно займалися наданням гуманітарної допомоги та підтримки постраждалим. Ця програма сприяла залученню додаткових ресурсів для розвитку волонтерського руху та координації їх діяльності. Позитивною стороною цієї програми є залучення громадськості до активної участі в процесі допомоги та підтримки, а також підвищення обізнаності про складне становище постраждалих. Проте, недоліком може бути недостатня прозорість у розподілі фінансових коштів та потенційна можливість корупційних схем. Для покращення ефективності цієї програми рекомендується забезпечення прозорості та контролю за використанням фінансових ресурсів.

3. Медична допомога та реабілітація.

Умови воєнного конфлікту супроводжуються значними травмами та пошкодженнями здоров'я серед населення. Урядом була запроваджена програма, спрямована на надання медичної допомоги, включаючи екстрену медичну допомогу, оперативне втручання та реабілітацію постраждалим. Позитивною стороною цієї програми є доступність медичних послуг для постраждалих, що значно полегшує їх стан та сприяє швидкому одужанню. Проте, негативним аспектом може бути недостатня кількість медичних закладів та обмежений доступ до якісних медичних послуг у деяких районах. Для покращення ефективності цієї програми рекомендується розширення мережі медичних закладів та забезпечення достатньої кількості медичного персоналу.

4. Підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

В умовах воєнного конфлікту багато дітей втратили батьків або залишилися без адекватного піклування. Урядом були запроваджені програми підтримки та соціального захисту для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Ці програми надавали фінансову допомогу, доступ до освіти, медичне обслуговування та соціальну підтримку. Позитивним аспектом цих програм є забезпечення захисту та добробуту дітей-сиріт, а також сприяння їх інтеграції у суспільство. Проте, недоліком може бути недостатня охопленість

програм, а також потреба у покращенні якості послуг, що надаються дітям-сиротам. Для покращення ефективності цих програм рекомендується розширення їх охопленості та забезпечення якісної соціальної та психологічної підтримки для дітей.

Нижче підсумуємо все в таблицю,

Таблиця 2.1.1

Аналізу програм соціальних програм та допомоги, які надає уряд в умовах воєнного стану

Програма	Позитивні сторони	Негативні сторони	Можливі шляхи поліпшення
Соціальна допомога постраждалим мешканцям військових зон	Спрямована на найбільш потребуєчі верстви населення	Недостатня охопленість програми	Спрощення процедур отримання допомоги, широке інформування
Фінансова підтримка волонтерських організацій	Залучення громадськості до активної участі	Недостатня прозорість у розподілі фінансових коштів	Забезпечення прозорості та контролю використання коштів
Медична допомога та реабілітація	Доступність медичних послуг для постраждалих	Недостатня кількість медичних закладів, обмежений доступ	Розширення мережі медичних закладів, забезпечення персоналу
Підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Захист та добробут дітей-сиріт, сприяння інтеграції	Недостатня охопленість програми, потреба у покращенні	Розширення охопленості програм, покращення якості послуг

Окремо варто відмітити, що з 10 травня 2022 року розпочалася програма «ЄВідновлення», яка надає можливість отримати компенсацію до 200 тисяч гривень на відновлення майна, пошкодженого внаслідок війни. За допомогою цих коштів люди зможуть придбати будівельні матеріали або послуги підрядників, що беруть участь у програмі (див. Додаток А).

У перші дні запуску програми, тисячі українців подали заявки на грошову допомогу, що призвело до збоїв у системі. Наразі система працює у звичайному режимі, і будь-хто може скористатися послугою.

Недавно уряд виділив перші 4,4 мільярда гривень на виплату компенсацій. Програма призначена для тих, чиє житло зазнало незначних пошкоджень і потребує відновлення, зокрема ремонту даху, заміни вікон та дверей. Вона також охоплює ремонт квартир, приватних будинків та кімнат у гуртожитках.

Якщо пошкоджено під'їзд, одна людина не може подати заявку на відновлення. У таких випадках проводиться централізований ремонт, а мешканці повинні звернутися до керівної компанії, житлово-експлуатаційної компанії або органу місцевого самоврядування.

Однак варто зауважити, що житло, яке вже було відремонтоване, не підлягає компенсації. Держава не відшкодовує витрати на ремонт, навіть якщо власник має чеки та квитанції з магазинів.

Наразі не відомо, чи буде можливість отримати компенсацію за пошкоджене і відновлене майно у майбутньому, наприклад, через механізм репарацій. Проте уряд заявляє, що працює над цим питанням.

Програма не поширюється на тимчасово окуповані території, оскільки українська влада не може оцінити розмір пошкоджень на цих територіях. Житло, яке знаходиться в регіонах з активними бойовими діями, також не підпадає під цю програму [32].

Право на отримання компенсації мають громадяни України, чиє житло пошкоджене внаслідок війни і підлягає відновленню. Існує пріоритетна черга розподілу коштів, яка включає учасників бойових дій, інвалідів війни, ветеранів, членів сімей загиблих військових, мобілізованих осіб, багатодітних родин, осіб з інвалідністю, батьків-вихователів дитбудинків сімейного типу, опікунів та піклувальників, прийомних батьків та патронатних вихователів, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Інші особи можуть отримати кошти за чергою "живої черги".

Особи, які перебувають під санкціями або мають судимість за злочини проти національної безпеки, та їх спадкоємці, не мають права на отримання компенсації.

Отже, В цьому розділі було проаналізовано різні соціальні програми та допомогу, надану урядом в умовах воєнного стану в 2022 році в Україні. Виявлено позитивні та негативні сторони кожної програми і запропоновано шляхи покращення їх ефективності. Для подальшого розвитку соціальних програм та поліпшення благополуччя населення в умовах воєнного конфлікту важливо забезпечити широку охопленість, прозорість у розподілі ресурсів та постійний моніторинг їх впливу на життя постраждалих.

2.2. Роль громадянського суспільства у підтримці соціальних програм та допомоги в умовах воєнного стану.

У воєнний період держава зазвичай стикається з великими викликами щодо соціального захисту свого населення. На фоні військових дій і конфлікту, виникають потреби в наданні освіти, медичної допомоги, психологічної підтримки та розміщення переселенців. У таких ситуаціях важливу роль у забезпеченні соціального захисту населення відіграють громадські організації та волонтери. Вони допомагають державі в реалізації соціальних програм та наданні необхідної допомоги постраждалим.

На території України в умовах війни діє низка громадських організацій, які зосереджують свої зусилля на наданні допомоги та підтримці постраждалим. Перелічити всіх немає можливості, але звернемо увагу на деякі інституції:

1. Допомога дітям та сиротам. Тут, як приклад, можна навести Міжнародну благодійну організацію «Україна без сиріт» (<https://ukrainabezsyrit.org/>). Організація сприяє соціальній адаптації сиріт та дітей, які постраждали від війни. Вони надають різноманітну допомогу, включаючи освітні програми, психологічну підтримку, медичну допомогу та інші послуги (див. Додаток Б).

2. Значна частина організацій після початку повномасштабної війни почали так би мовити перекваліфіковуватися, розширюючи напрями своєї діяльності й на підтримку соціальних програм. Наприклад, Благодійний фонд

допомоги постраждалим від війни «ГЕНЕРАЦІЯ УКРАЇНА» (<https://no-war-ua.com/>) до 24 лютого 2022 року робив акцент на безкоштовній правовій допомозі та захисті прав людини шляхом забезпечення рівного доступу до правової інформації та правосуддя та посилення правових можливостей та юридичного розширення можливостей вразливих груп та місцевих громад. На разі, їхня діяльність охоплює різні напрями соціальної та гуманітарної допомоги постраждалим від війни (див. Додаток В).

3. Допомога ветеранам. На цьому напрямку діють багато громадських організацій, але, на наш погляд, варто відмітити організації та фонди, які організують або підтримують програми протезування, наприклад БО БФ «Допомогатор» (<https://dopomogator.org/>) та БФ «Медичні інновації» (<https://www.medinnovation.com.ua/>).

4. Окремо варто відмітити діяльність у підтримці соціальних програм та допомоги в умовах воєнного стану тих організацій та фондів, масштаби діяльності яких вже давно вийшли за межі звичного уявлення та стають своєрідним національним надбанням. Наприклад, Благодійний фонд Сергія Притули, який окрім допомоги Силам Оборони України має і потужний гуманітарний напрям (<https://prytulafoundation.org/humanitarian-help>).

Ці організації є лише кількома з численних громадських організацій, що активно працюють у різних напрямках надання допомоги постраждалим від війни в Україні. Кожна з них має свої особливості та спрямована на різні аспекти підтримки та соціального захисту населення.

Примітною особливістю українських організацій громадянського суспільства є їх здатність акумулювати над зусилля та об'єднуватися для допомоги. Так, після підриву окупантами Каховської ГЕС сила силенна громадських організацій, фондів та волонтерських об'єднань вирушили на допомогу постраждалим. Для розуміння масштабів можна, наприклад, звернути увагу на публікацію редакція PostEat, яка збрала контакти волонтерів та організацій, куди можна звернутись, щоб отримати допомогу або допомогти фінансово людям та тваринам, які постраждали внаслідок підриву Каховської

ГЕС [2]. Зокрема там зібрана інформація про фонди та організації, які займаються:

- евакуація людей з Херсонщини та допомога із прихистком;
- евакуація маломобільних людей;
- евакуація тварин;
- збори коштів для допомоги потерпілим на Херсонщині.

Оглядом розглянувши приклади діяльності громадських організацій у напрямку підтримки соціальних програм варто відмітити, що вони є важливими акторами в системі соціального захисту населення під час воєнного стану та виконують такі функції:

- Залучення додаткових ресурсів: Громадські організації активно залучають фінансові та матеріальні ресурси для забезпечення соціальних програм. Вони можуть організовувати благодійні акції, збори коштів, залучати спонсорів та донорів для фінансової підтримки програм.
- Координація діяльності: Громадські організації можуть взаємодіяти з державними структурами і координувати свою діяльність з метою оптимального використання ресурсів та уникнення дублювання зусиль. Вони також можуть сприяти обміну інформацією і досвідом між різними організаціями для підвищення ефективності програм.
- Підтримка постраждалих: Громадські організації забезпечують непряму підтримку населення, що потерпає внаслідок конфлікту. Вони надають послуги соціальної підтримки, розміщення переселенців, психологічну допомогу, медичну асистенцію та освітні програми для дітей.

Окремо варто відмітити роль волонтерів у підтримці соціальних програм, які відіграють важливу роль у підтримці соціальних програм та наданні допомоги постраждалим у воєнний період. Вони виконують такі функції:

- Надання конкретної допомоги: Волонтери надають безпосередню допомогу населенню шляхом розподілу гуманітарної допомоги, забезпечення харчування, одягу, медичних засобів тощо. Вони також можуть брати участь у розміщенні переселенців та забезпеченні житла.

- Мобілізація ресурсів: Волонтери допомагають в мобілізації ресурсів, які можуть бути використані для соціальних програм. Вони організують групи добровольців, координують зусилля зі збору та розподілу ресурсів та виконують інші завдання, що сприяють ефективному функціонуванню соціальних програм.
- Підтримка інформаційних кампаній: Волонтери можуть брати участь у поширенні інформації про соціальні програми та доступні послуги. Вони можуть проводити інформаційні кампанії, організувати навчальні заходи та надавати консультації населенню щодо доступних соціальних послуг.

Усі ці дії громадських організацій та волонтерів спрямовані на забезпечення соціального захисту населення в умовах воєнного стану. Вони доповнюють зусилля держави та сприяють забезпеченню необхідної допомоги та підтримки постраждалим. Важливою складовою успіху є координація та співпраця між державними структурами, громадськими організаціями та волонтерами для досягнення максимального покращення соціальної ситуації у воєнний період.

2.3. Роль зовнішніх донорів та підтримка країн союзників у забезпеченні функціонування соціальної держави

У сучасному світі роль зовнішніх донорів та підтримка союзників стають важливими факторами в забезпеченні функціонування соціальної держави. Зовнішня підтримка соціальних програм здатна суттєво покращити якість життя громадян і забезпечити їх основні потреби, особливо в умовах воєнного стану та гуманітарної кризи. Особливу увагу слід приділити ролі ООН та Міжнародного комітету Червоного Хреста, оскільки вони відіграють ключову роль у наданні гуманітарної допомоги та реалізації соціальних програм.

ООН є визнаним лідером у глобальній гуманітарній допомозі та розвитку. Вона володіє великим досвідом у веденні міжнародних гуманітарних операцій та співпраці з урядами та громадськими організаціями для забезпечення соціального захисту населення. ООН надає фінансову допомогу, експертну підтримку та координує роботу різних гуманітарних організацій. Вона сприяє розробці та реалізації соціальних програм, спрямованих на поліпшення освіти, медичної допомоги, психологічної підтримки та розміщення переселенців. Допомога ООН у формі фінансування проектів, надання експертної допомоги та постачання необхідного обладнання, відіграє важливу роль у забезпеченні соціального благополуччя в умовах воєнного стану.

Під час війни в Україні в 2022 році, Організація Об'єднаних Націй (ООН) надала значну соціальну допомогу країні, спрямовану на підтримку постраждалих та вразливих груп населення. Ця допомога була важливою для забезпечення базових потреб населення, зменшення соціальної напруги та відновлення нормального життя в умовах конфлікту.

ООН виявила активну роль у наданні гуманітарної допомоги, координації зусиль та співпраці з українським урядом та іншими гуманітарними організаціями. Найбільші органи ООН, такі як ЮНІСЕФ (Фонд ООН з дитинства), Всесвітня організація здоров'я (ВОЗ) та Верховний комісар ООН з питань біженців, зосередили свої зусилля на наданні медичної допомоги, водопостачанні, санітарії та гігієнічних послуг, харчуванні, притулку та освіті.

ООН також надала фінансову допомогу для впровадження соціальних програм уряду України, спрямованих на підтримку вразливих груп, які постраждали внаслідок війни. Ці програми включали виплати грошової допомоги, соціальні послуги, медичне забезпечення та інші форми підтримки.

ООН також активно співпрацювала з місцевими неприбутковими організаціями та громадськими ініціативами, щоб забезпечити широкий охоплення допомогою та врахувати особливі потреби різних груп населення.

Зусилля ООН під час війни в Україні в 2022 році демонструють важливість глобальної співпраці та гуманітарної допомоги в умовах конфлікту. Надана

соціальна допомога допомогла покращити життєві умови постраждалих людей, забезпечити доступ до необхідних ресурсів та підтримати їх у процесі відновлення після війни [50].

Міжнародний комітет Червоного Хреста також активно долучається до надання гуманітарної допомоги в умовах конфлікту та гуманітарної кризи. Він забезпечує медичну допомогу, розміщення переселенців та надання основних життєвих потреб населенню, що постраждало від війни. Міжнародний комітет Червоного Хреста координує свою діяльність з місцевими владами, громадськими організаціями та іншими гуманітарними організаціями для максимального забезпечення ефективності та зручності надання допомоги.

Червоний Хрест є глобальним гуманітарним рухом, який активно працює в Україні для надання допомоги населенню, що постраждало від конфлікту та гуманітарної кризи. Організація здійснює широкий спектр гуманітарних заходів, включаючи медичну допомогу, психологічну підтримку, матеріальну допомогу та розміщення переселенців (див. Додаток Г).

На основі загальних відомостей про роботу Червоного Хреста в Україні, можна відзначити деякі зусилля та досягнення організації, які можуть включати:

- Надання медичної допомоги: Червоний Хрест забезпечує медичну допомогу населенню шляхом створення мобільних медичних бригад, постачання медичного обладнання та забезпечення доступу до лікарської допомоги.
- Розміщення переселенців: Організація надає допомогу в розміщенні переселенців, забезпечуючи тимчасові житлові умови, необхідні ресурси та підтримку для адаптації.
- Гуманітарна допомога: Червоний Хрест здійснює розподіл гуманітарної допомоги, включаючи харчові набори, гігієнічні засоби, одяг та інші основні потреби.
- Психологічна підтримка: Організація надає психологічну підтримку населенню, що страждає від стресу та травм, пов'язаних з конфліктом.

За період з початку року, понад 137 тисяч українців отримали виплати від Товариства Червоного Хреста України на загальну суму 9,2 мільйона доларів. Оновлені дані, оприлюднені національною робочою групою з грошової допомоги, вказують на те, що Товариство Червоного Хреста України є одним з трьох найбільших платників грошової допомоги українському населенню у 2023 році. Ця група співпрацює з ОСНА (Офіс ООН з координації гуманітарних питань) та ІОМ (Міжнародна організація з міграції) для забезпечення координації та надання гуманітарної допомоги [36].

У період з січня по березень 2023 року, громадянам України було виплачено понад 9,2 мільйона доларів. Найбільша кількість виплат була здійснена на території деокупованої Херсонської області, де майже 75 тисяч українців отримали грошову допомогу у розмірі 1200 гривень. Крім того, понад 50 тисяч громадян отримали подібні виплати в Миколаївській, Харківській та Донецькій областях [36].

Крім ООН та Міжнародного комітету Червоного Хреста, існують інші країни, що надають значну підтримку в умовах конфлікту. Вони надають фінансову допомогу, машини швидкої допомоги, модульні будинки та інші ресурси для забезпечення функціонування соціальної держави. Ця підтримка включає фінансування соціальних програм, розширення доступу до освіти та медичної допомоги, надання матеріальної та технічної допомоги для покращення інфраструктури та житлових умов населення.

У військових конфліктах та гуманітарних кризах зовнішня підтримка стає надзвичайно важливою для забезпечення функціонування соціальної держави. Вона сприяє поліпшенню умов життя населення, забезпечує доступ до основних соціальних послуг та сприяє відновленню постраждалої інфраструктури. Зусилля ООН, Міжнародного комітету Червоного Хреста та інших донорів спрямовані на надання широкого спектру допомоги, що охоплює як екстрену допомогу, так і довготривалі соціальні програми, спрямовані на підтримку соціального благополуччя та відновлення суспільства після війни.

Прикладом зовнішньої підтримки є надання фінансової допомоги для реалізації програм у сфері освіти, медицини, соціального забезпечення та інфраструктури. Країни-донори також можуть надавати медичне обладнання, машини швидкої допомоги, модульні будинки та інші матеріальні ресурси, що сприяють поліпшенню умов проживання населення.

У 2023 році ЮНІСЕФ (Фонд ООН з дитинства) надав значну допомогу Україні в рамках своєї місії забезпечення захисту та добробуту дітей. ЮНІСЕФ виконує важливу роль у забезпеченні соціальної держави шляхом підтримки соціальних програм та ініціатив, спрямованих на поліпшення умов життя дітей та молоді.

Одним із основних напрямків допомоги ЮНІСЕФ Україні є забезпечення доступу до якісної освіти. Фонд активно сприяє розвитку освітніх програм та ініціатив, включаючи підтримку інклюзивної освіти, підвищення якості навчальних закладів та забезпечення доступу до освіти для всіх дітей незалежно від їхнього походження чи стану здоров'я.

Крім того, ЮНІСЕФ активно сприяє розвитку охорони здоров'я дітей в Україні. Фонд підтримує програми профілактики та лікування захворювань, включаючи вакцинацію, забезпечення необхідного медичного обладнання та лікарських засобів, а також надає фінансову підтримку медичним закладам та медичним працівникам, які працюють з дітьми.

Додатково, ЮНІСЕФ активно залучається до розвитку соціального захисту дітей та молоді. Фонд сприяє створенню та підтримці програм соціальної підтримки, які забезпечують дітям та молоді доступ до соціальних послуг, захисту в разі екстремальних ситуацій, а також сприяють інтеграції дітей з особливими потребами та вразливих груп у суспільство (див. Додаток Д).

Діяльність ЮНІСЕФ Україні в 2023 році є важливим елементом зовнішньої підтримки та сприяє забезпеченню функціонування соціальної держави в країні.

ЮНІСЕФ спільно з Міністерством соціальної політики України в 2022 році реалізував програму грошової допомоги під назвою "Спільно" для вразливих

родин із дітьми, які постраждали через війну та потребують фінансової підтримки. Програма була успішно впроваджена, надаючи допомогу 225 000 домогосподарствам, що становить підтримку для близько 1 060 000 осіб. Більшість сімей отримали виплату у розмірі 33 300 гривень. Процес реєстрації для отримання грошової допомоги "Спільно" від ЮНІСЕФ був доступним онлайн протягом періоду між 31 березня та 15 серпня 2022 року. Зараз реєстрацію на програму проводять виключно представники місцевих органів влади, працівники соціальних департаментів обласних, міських, районних адміністрацій та організації-партнери ЮНІСЕФ. Фінансування програми грошової допомоги здійснюється Центральним фондом реагування на надзвичайні ситуації ООН, Європейським Союзом, урядами Болгарії, Німеччини, Італії, Іспанії, Швеції та Великої Британії, а також за рахунок гуманітарних ресурсів ЮНІСЕФ [42].

Один із прикладів допомоги зовнішніх донорів України є відкриття у Львові ультрасучасного центру реабілітації та протезування для постраждалих від війни. Superhumans Center – це ультрасучасний центр реабілітації та протезування, який вже відкритий у Львові. Цей центр спрямований на надання допомоги постраждалим від війни, зокрема тим, хто втратив кінцівки або постраждав внаслідок травм [30].

Superhumans Center працює за інноваційними підходами до реабілітації та протезування, використовуючи передові технології та методики. В центрі залучаються висококваліфіковані медичні спеціалісти, інженери та фахівці з реабілітації, щоб створити індивідуальні рішення для кожного пацієнта з урахуванням їх потреб і можливостей. Одна з унікальних особливостей Superhumans Center полягає в тому, що він залучає зарубіжних інвесторів для розвитку своєї мережі. Це свідчить про визнання важливості і потенціалу таких центрів у відновленні та поліпшенні якості життя постраждалих від війни. Інвестори допомагають фінансувати розвиток Superhumans Center і створення подібних центрів інше. Це вказує на розуміння значимості реабілітаційних послуг для постраждалих від війни та бажання забезпечити їм доступ до

сучасних технологій та прогресивних методик. Відкриття Superhumans Center та плани на відкриття додаткових центрів свідчать про зростаючу увагу до потреб постраждалих від війни та залучення передових технологій у сферу реабілітації та протезування. Ці центри можуть стати цілодобовими закладами, де постраждалі отримують високоякісну медичну допомогу, психологічну підтримку та доступ до сучасних протезів та реабілітаційних послуг [30].

У зв'язку зі широкомасштабною війною в Україні багато людей потребують додаткової фінансової допомоги. З цією метою був створений благодійний проєкт \$1KProject, який надає фінансову підтримку українським родинам, які постраждали від війни, спровокованої росією. \$1KProject є ініціативою американського підприємця українського походження Алекса Іскольда. Його мета полягає в об'єднанні спонсорів, готових допомогти українському населенню. Проєкт був запущений вперше у 2020 році як програма допомоги сім'ям, постраждалим від пандемії Covid-19, і вже зібрав понад \$3 млн, надаючи фінансову допомогу понад 3 тис. сім'ям. Алекс Іскольд, який є партнером українського венчурного фонду TAVentures, був запропонований створити подібний проєкт для допомоги українським родинам, коли Російська Федерація розпочала повномасштабну війну проти України 24 лютого. \$1KProject було запущено 25 лютого 2022 року. На грудень 2022 року вже зібрано \$11,5 млн, і допомогу отримали понад 12,5 тис. сімей. Українські родини можуть отримати одноразову фінансову підтримку в розмірі \$1 тис. Ці кошти надаються родинами-спонсорами, які виявили бажання допомогти. Для отримання допомоги потрібно заповнити заявку на сайті проєкту \$1K, підписатися на соціальні мережі \$1K та надати необхідну інформацію, включаючи фото та номер банківської картки. Після обробки заявки команда \$1K зв'яжеться з родиною та надішле кошти через платіжну систему Wise. Очікуваний термін надходження коштів на рахунок заявника становить до кількох днів. Важливою умовою отримання допомоги є підписка на сторінки \$1KProject у Facebook або Instagram, щоб представники проєкту могли зв'язатися з вами й підтвердити вашу особу. Пріоритет при розгляді заявок надається мамам

з дітьми та бабусям. Чоловікам, як правило, допомогу надаватимуть рідше. Як тільки фінансування буде схвалено для конкретної родини, заявник отримає сповіщення. За даними проекту \$1К, кошти будуть надіслані протягом 1 години, але можуть знадобитися декілька днів, щоб вони надійшли на рахунок. Зважайте на те, що я надаю інформацію на підставі тексту, який був дан у вашому запиті, і не маю можливості перевірити актуальність або деталі цього проекту. Рекомендується перевіряти актуальну інформацію на офіційному сайті проекту \$1KProject або звертатися безпосередньо до їхньої команди для отримання найточнішої інформації [33].

Отже, зовнішня підтримка соціальних програм іншими країнами та організаціями, зокрема ООН та Міжнародним комітетом Червоного Хреста, грає ключову роль у забезпеченні функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану та гуманітарної кризи. Їхні зусилля спрямовані на надання гуманітарної допомоги, реалізацію соціальних програм та відновлення інфраструктури, що сприяє поліпшенню якості життя населення та підтримує процеси соціального розвитку.

Співпраця між країнами, які мають спільні цінності та інтереси, може сприяти обміну досвідом, передачі технологій та взаємному підтримці. Взаємна співпраця також може допомогти країнам союзникам у розробці та впровадженні соціальних політик, а також в боротьбі з викликами, що стоять перед соціальною державою.

Зовнішня допомога та підтримка країн союзників відображають важливість глобальної солідарності та спільної відповідальності за соціальний розвиток. Це свідчить про те, що забезпечення соціальної держави є загальним завданням, і країни можуть досягти кращих результатів шляхом спільних зусиль та партнерства.

Висновок полягає в тому, що зовнішні донори та підтримка союзників відіграють важливу роль у забезпеченні функціонування соціальної держави. Це означає надання фінансової та технічної допомоги, спільну роботу над розвитком соціальних програм, обмін досвідом та підтримку в боротьбі з

викликами соціального розвитку. Глобальна солідарність та спільна відповідальність є ключовими для досягнення кращих результатів у забезпеченні соціального благополуччя та побудові справедливого суспільства.

ВИСНОВКИ

Гіпотеза дослідження, сформульована у роботі, ставить перед собою завдання перевірити вплив воєнного стану на функціонування соціальної держави та рівень соціальної захищеності населення. Враховуючи такі фактори, як тривалість та інтенсивність конфлікту, наявність ресурсів та ефективність державних соціальних програм, ми прагнемо визначити міру впливу цих чинників на соціальну державу.

Дослідження зосереджується на контексті конфлікту між Україною та Росією у 2023 році, що надає йому актуальності та реалістичності. Оскільки воєнний стан є складним і викликаючим періодом для будь-якої країни, важливо з'ясувати, як він впливає на соціальну державу та рівень соціальної захищеності населення.

Загальні висновки:

1. Соціальна держава та її функції: У курсовій роботі була надана загальна характеристика соціальної держави та описані її основні функції. Соціальна держава виступає як система, що забезпечує соціальний захист та поліпшення життєвих умов громадян, зокрема в умовах зовнішніх загроз та воєнного стану.
2. Специфіка існування соціальної держави під впливом зовнішніх загроз: Робота розкрила специфіку функціонування соціальної держави в умовах зовнішніх загроз та воєнного стану. Зазначено, що такі умови ставлять певні виклики перед політичною системою суспільства, але водночас посилюють необхідність соціального захисту та підтримки громадян.
3. Вплив воєнного стану на економіку країни та роль держави: Аналізуючи вплив воєнного стану на економіку країни, було з'ясовано, що конфлікти та воєнні дії негативно впливають на економічний розвиток. Однак, держава відіграє важливу роль у забезпеченні розвитку економіки та

зменшенні соціальної напруги шляхом впровадження відповідних політик та програм.

4. Соціальні програми та допомога уряду в умовах воєнного стану: В роботі було проведено аналіз соціальних програм та допомоги, які надає уряд в умовах воєнного стану. Зазначено, що в таких умовах активізується роль держави у забезпеченні соціального захисту та наданні допомоги вразливим групам населення.
5. Роль громадянського суспільства: У курсовій роботі було визначено роль громадянського суспільства у підтримці соціальних програм та допомоги в умовах воєнного стану. Громадянське суспільство виступає як активний учасник та партнер у реалізації соціальних ініціатив та програм.
6. Роль зовнішніх донорів та підтримка країн союзників: В роботі було з'ясовано роль зовнішніх донорів та підтримку країн союзників у забезпеченні функціонування соціальної держави в умовах воєнного стану. Міжнародні та національні донори вносять фінансову підтримку та надають гуманітарну допомогу для реалізації соціальних програм та поліпшення умов життя населення.

Загальні висновки показують, що соціальна держава в умовах зовнішніх загроз та воєнного стану виконує важливу роль у забезпеченні соціального захисту та підтримки громадян. Реалізація соціальних програм, підтримка громадянського суспільства та допомога зовнішніх донорів є ключовими елементами в успішному функціонуванні соціальної держави в умовах воєнного стану.

Загалом, зусилля ООН, ЮНІСЕФ та Червоного Хреста України спрямовані на поліпшення життєвих умов та соціального захисту вразливих груп населення в Україні, зокрема тих, хто постраждав через війну та надзвичайні ситуації.

На основі проведеного дослідження, гіпотеза про негативний вплив воєнного стану на функціонування соціальної держави та рівень соціальної захищеності населення не була підтверджена. Навпаки, результати досліджу

свідчать про те, що воєнний стан активізував функціонування соціальної держави.

Під впливом зовнішніх загроз та несприятливих умов, держава прийняла додаткові заходи та програми для забезпечення соціальної підтримки населення. Це включало розширення соціальних програм, надання фінансової допомоги, забезпечення житлом та медичною допомогою. Державні ресурси були мобілізовані з метою забезпечення необхідних соціальних послуг та підтримки вразливих груп населення.

Громадянське суспільство та зовнішні донори також відіграли важливу роль у підтримці соціальних програм та допомоги. Їх активна участь і фінансова підтримка сприяли розширенню обсягів соціальних послуг та покращенню умов життя для населення.

Отже, воєнний стан виявився каталізатором для активізації соціальної держави та підвищення рівня соціальної захищеності населення. Результати дослідження підкреслюють важливість державної підтримки та співпраці з громадянським суспільством та зовнішніми донорами для забезпечення ефективної соціальної політики у складних умовах воєнного конфлікту.

Війна росії проти України яскраво засвідчила, що соціальна держава є не просто набором соціальних політик уряду, є одним із ціннісних орієнтирів демократичного розвитку

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Владимир О. Суспільні виклики та соціальна відповідальність бізнесу у час війни / Ольга Владимир, Наталія Бажанова // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2022. — Вип. 2 (27). — С. 45-62.
2. Войчук В. Як можна допомогти: контакти волонтерів та організацій, які допомагають з евакуацією цивільних людей та тварин на Херсонщині (оновлюється) // PostEat. 08.06.2023. <https://posteat.ua/news/kontakti-volonteriv-ta-organizacij-yaki-dopomagayut-z-evakuaciyeyu-civilnix-lyudej-ta-tvarin-na-xersonshhini/>
3. Головащенко О. С., Окладна М. Г. Європейський соціальний простір: проблеми формування // Юридичний науковий електронний журнал. - 2015. - № 3. - С. 12-14.
4. Гордієнко О. Соціальна держава в Західній Європі (від теорії до суспільної реальності) / О. Гордієнко // Людина і політика. – 2002. – № 3. – С. 129–135.
5. Гордієнко О. Соціальна держава в Західній Європі (від теорії до суспільної реальності) / О. Гордієнко // Людина і політика. – 2002. – № 3. – С. 129–135.
6. Грень Т.Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. – Том 33 (72) № 6 2022. – С. 80–84.
7. Гуцель В. Г. Специфіка реалізації соціальної функції держав-членів ЄС в умовах розвитку соціальної спільноти ЄС // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – Х., 2014. – Вип. 8. - С. 158-167.
8. Гуцель В. Принцип субсидіарності та його роль у реалізації функцій держави (на прикладі країн Європейського Союзу) // Вісник Академії правових наук України. – Х.: Право, 2015. – №3 (42). - С. 234-242.
9. Жиглей І. В. (2017). Моделі соціальних держав та соціальний захист: екскурс в минуле та майбутнє. «Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та

адміністрування, (4(46), 71–79. – [https://doi.org/10.26642/jen-2008-4\(46\)-71-79](https://doi.org/10.26642/jen-2008-4(46)-71-79)

10. Каспрук В. «Скандинавські тигри»: шлях до процвітання і багатства / В. Каспрук // Сучасність. – 2006. – № 2. – С. 96–108.
11. Колот А. М. Соціальна держава: генезис і перспективи розвитку / А. М. Колот, О. О. Герасименко // Соціально-трудові відносини: теорія та практика . – 2017. – № 1. – С. 8–36.
12. Кондратьєв Р. Соціальна держава в теоретико-правових і філософських дослідженнях / Р. Кондратьєв // Право України. – 2005. – № 2. – С. 81–84.
13. Конституція України від 28.06.1996 року з останніми змінами // Офіційний сайт Верховної Ради України. – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
14. Конституція Французької Республіки (прийнята на референдумі 4 жовтня 1958 р.): станом на 30 серпня 2015 р. : пер. з фр. / укладач П. В. Романюк. – Х. : Право, 2015. – 68 с.
15. Кушніренко О. (2017). Соціальна держава як базова цінність та принцип конституційного ладу. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право», (23), С. 53–58.
16. Ленгер Я., Вісин В. Найвища соціальна цінність держави: її захист в умовах воєнного часу // Конституційно-правові механізми реалізації та захисту прав людини і громадянина в умовах війни: світовий досвід та Україна: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 26 травня 2022 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2022. – С. 352–360.
17. Любохинець Л.С. Інституційні аспекти становлення соціальної держави за умов ефективності соціальної політики // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 1 (44). – С. 87–93.
18. Мацегора, О. В. (2016). Вплив воєнного стану на економіку держави / О. В. Мацегора // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – Вип. 16. – С. 284-289.

19. Міністерство соціальної політики України. (2022, вересень 16). Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. Отримано з <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html>
20. Момотюк А. Особливості формування соціальних гарантій у ринковій економіці / А. Є. Момотюк // Фінанси України. – 2003. – № 7. – С. 84–89.
21. Мудролюбова Н. Північноєвропейський досвід соціальної держави на прикладі Королівства Швеції / Н. Мудролюбова // Віче. – 2008. – № 3. – С. 70–72.
22. Соціальна допомога та виплати в умовах воєнного стану: на що можна розраховувати? // Новини ДТКТ. (2022). Отримано з <https://news.dtkct.ua/society/community/75724-socialna-dopomoga-ta-viplati-v-umovax-vojenno-go-stanu-na-shho-mozna-rozrahovuvati>
23. Політологічний енциклопедичний словник / [Упорядник В. П. Горбатенко]. – 2-е вид., доп. і перероб. – К. : Генеза, 2004. – 736 с.
24. Рябенко Є.М. Особливості розбудови соціальної держави в Україні засобами освіти / Є.М. Рябенко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії – 2010 – Вип. 40. – С. 146-155.
25. Сіленко А. Від держави загального добробуту до держави можливостей / А. Сіленко // Людина і політика. – 2002. – № 3. – С. 120–128.
26. Сіленко А. Деякі тенденції розвитку соціальної держави / А. Сіленко // Право України. – 2005. – № 8. – С. 106–110.
27. Сіленко А. Основні теоретико-методологічні підходи зарубіжної і вітчизняної політичної науки до визначення і сутності понять «державного загального добробуту» і «соціальна держава» / А. Сіленко // Людина і політика. – 2001. – № 6. – С. 148–154.
28. Скрипнюк О. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. До 10-річчя незалежності України : Монографія / О. В. Скрипнюк. – К. : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. – 600 с.

29. Стеценко С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії // ПРАВО УКРАЇНИ. – 2014. – № 4. – с. 71–80.
30. На Львівщині відкрили центр протезування та реабілітації "Superhumans". [Прес-реліз] // Суспільне медіа. (2023, 22 травня). Отримано з <https://suspilne.media/446304-na-lvivsini-vidkrili-centr-protezuвання-ta-reabilitacii-superhumans-so-vidomo/>
31. Україна як соціальна держава: гасло для політичної конкуренції чи шлях до солідаризації суспільства? / О.М. Пищуліна, Я.А. Жаліло, С.І. Лавриненко, Д.С. Покришка / За заг. ред. В.Є. Воротіна. – К.: НІСД, 2009. – 108 с.
32. Перший крок до масової відбудови: як працюватиме програма "ЄВідновлення" [Пресреліз] // Українські Новини. (2023, 10 травня). <https://www.unian.ua/economics/finance/pershiy-krok-do-masovoji-vidbudovi-yak-pracuyvatime-programa-yevidnovlennya-12269997.html>
33. Грошова допомога від "1kProject": як українцям отримати 1000\$. [Стаття] // Факти. (2023, 8 лютого). <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20230208-groshova-dopomoga-vid-1kproject-yak-ukrayinczyam-otrymaty-1000/>
34. Хома Н. Соціальна держава третього тисячоліття: модернізована модель / Н. Хома // Наукові записки Вип. 71 / ред.: О. О. Рафальський, О. М. Майборода. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 205–215.
35. Хомюк Г. Історичний огляд основних причин та умов формування соціальної держави / Г. Хомюк // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 10. – С. 73–76.
36. Червоний Хрест України. (2023, 24 травня). Новини. <https://redcross.org.ua/news/2023/05/48230/>
37. Чернега А. Етапи формування та моделі соціальної держави / А. П. Чернега // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. – С. 37–41.
38. Шаповал В. Конституційна категорія соціальної держави / В. Шаповал // Право України. – 2004. – № 5. – С. 14–19.

39. Шаульська Л. Проблеми та напрями формування концептуальних засад соціальної держави / Л. Шаульська // Україна: аспекти праці. – 2005. – № 1. – С. 41–47.
40. Шкірчак С. І. До питання впливу економічних криз на трансформацію соціальної держави у країнах Північної Європи // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип. 272. Т. 284. Політологія. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. – С. 86–91.
41. Щодо економічного становища в умовах воєнного стану та напрямів його покращення // Економічна експертна платформа. <https://economics.org.ua/index.php/blog/377-economika-vv>.
42. ЮНІСЕФ в Україні. (н.д.). Грошові дотації допомагають дітям у навчанні [Прес-реліз]. Отримано з <https://www.unicef.org/ukraine/stories/cash-grants-help-children-learning>
43. Яковюк І. В. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави // Вісн. акад. Юридичні науки України. - 2001 - № 2 (25). – С. 26–33.
44. Якубенко В.М. Принципи соціальної держави: стан і перспективи їх реалізації в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.01 / Вячеслав Михайлович Якубенко. – К., 2005. – 21 с.
45. Andersen T. M. The Nordic Model. Embracing Globalization and Sharing Risks / [Torben M. Andersen, Bengt Holmström, Seppo Honkapohja, Sixten Korkman, Hans Tson Söderström, Juhana Vartiainen]. – Helsinki : The Research Institute of the Finnish Economy, 2007. – 165 p.
46. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/GG.pdf>
47. Kiander J. The Nordic Welfare State in the 1990s: Consequences of Disinflation and Fiscal Consolidation in the Three Nordic EU Countries [Electronic resource] / Jaakko Kiander // Ezoneplus Working Paper. – 2003. – № 13 D (February). – Mode of access: http://www.ezoneplus.org/archiv/ezoneplus_wp_thirteenD.pdf.

48. Kvist J. Welfare Reform in the Nordic Countries in the 1990s: Using Fuzzy-set Theory to Assess Conformity to Ideal Types / Jon Kvist // Journal of European Social Policy. – 1999. – № 9 (3). – P. 231–252.
49. The Spanish constitution // Boletín Oficial del Estado. <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionINGLES.pdf>.
50. The UN and the war in Ukraine: key information // UNITED NATIONS. <https://unric.org/en/the-un-and-the-war-in-ukraine-key-information/#top>
51. Welfare State [Electronic resource] // Encyclopædia Britannica. – Mode of access: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/639266/welfare-state>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Інструкції програми Євідновлення.

ЄВІДНОВЛЕННЯ:
ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ ГРОМАДЯН

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛА, ЯКЕ МАЄ НЕЗНАЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ?

Власники приватних будинків, квартир (житлових приміщень), які були пошкоджені через бойові дії, знаходяться на звільненій території і де не було проведено ремонт власними силами

✓ Пріоритетні групи:

- ▶ учасники бойових дій
- ▶ люди з інвалідністю внаслідок війни
- ▶ ветерани війни
- ▶ члени сімей загиблих військових
- ▶ мобілізовані
- ▶ багатодітні родини
- ▶ люди з інвалідністю I та II групи
- ▶ батьки-вихователі дитячого будинку сімейного типу; опікуни/піклувальники
- ▶ прийомні батьки та патронатні вихователі;
- ▶ діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

— Не можуть претендувати на грошову допомогу:

- ▶ люди, які перебувають під санкціями
- ▶ люди, які мають судимість за злочини проти національної безпеки
- ▶ їхні спадкоємці.

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ?

Власник житла

Крок 1: подати інформаційне повідомлення про пошкоджене майно через Дію (якщо ще не подане)

Крок 2: Відкрити рахунок євідновлення в банку (в застосунку банків-учасників або під час подачі заяви в Дію)

Крок 3: додати заяву на компенсацію через Дію

Крок 4: допустити комісію місцевої ради до обстеження майна та надати їй підтверджуючі документи (на пільгу та право власності)

ЯК МОЖНА ВИКОРИСТАТИ ДОПОМОГУ?

Після рішення комісії про надання компенсації кошти будуть перераховані на картку євідновлення

Конкретна сума по кожному об'єкту визначається комісією місцевої влади на основі розрахунків затверджених у постанові Кабміну

Використати можна протягом року з моменту отримання

НА ЩО МОЖНА ВИТРАТИТИ?

БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ

Придбати товари і послуги можна лише в компанії-учасників програми

МІНІСТЕРСТВО
ВІДНОВЛЕННЯ
розвитку громад, територій
та інфраструктури України

ЄВІДНОВЛЕННЯ:
МЕХАНІЗМ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ?

Власники приватних будинків, квартир (житлових приміщень), які були пошкоджені через бойові дії, знаходяться на звільненій території і де не було проведено ремонт власними силами

Це стосується близько

160 тис.
домогосподарств

ПРІОРИТЕТНІ ГРУПИ:

- учасники бойових дій
- люди з інвалідністю внаслідок війни
- ветерани війни
- члени сімей загиблих військових
- мобілізовані
- багатодітні родини
- люди з інвалідністю I та II груп
- батьки-вихователі дитячого будинку сімейного типу;
- опікуни/піклувальники
- прийомні батьки та патронатні вихователі;
- діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ?

Наразі послуга проходить бета-тестування

Опис діяльності альянсу "Україна без сиріт":

Ми є командою християн, яка інформує, залучає, оснащує та об'єднує християнську спільноту для подолання сирітства

Кожна дитина живе в сім'ї, яка задовольняє її потреби і забезпечує реалізацію прав

НАШІ ЦІННОСТІ

Цінність дитини, дитинства та сім'ї

Ми віримо, що дитина має жити в безпеці та захисті від насильства та нехтування, в любові та прийнятті. Ми віримо, що сім'я - це природне середовище для дитини, задумане Богом, найкраще для життя та розвитку дитини

Цінність єдності християнської спільноти у вирішенні проблеми сирітства

Ми віримо, що об'єднавши зусилля християнської спільноти, ми можемо повністю вирішити проблему сирітства в Україні

Цінність трансформації держави та суспільства

Ми віримо в краще майбутнє для дитини та суспільства

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ АЛІАНСУ

Формування суспільної думки щодо важливості допомоги дітям і сім'ям

Розвиток співпраці з владою для формування ефективної державної політики у сфері захисту дітей і сімей

Розвиток співпраці з церквами та релігійними спільнотами з метою надання допомоги дітям та сім'ям

Розвиток мережі та співпраці з партнерами в регіонах

Напрями діяльності та проекти Благодійного фонду допомоги постраждалим від війни «ГЕНЕРАЦІЯ УКРАЇНА»

БЛАГОДІЯТІ! НАШІ ПРОЕКТИ НАШІ ДРУЗИ НОВИНИ ПРО НАС

НАШІ ПРОЕКТИ

Збір коштів на **продукти харчування** та допомога переселенцям, дітям, літнім людям

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Збір коштів на **медикаменти, аптечки, каски, бронежилети, прилади нічного бачення, БПЛА** для батальйонів ГО

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Збір коштів на **придбання медичного обладнання** для лікарень та госпіталів

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Збір коштів на **тимчасове житло** для переміщених осіб

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Збір коштів на **реконструкцію та відновлення** пошкодженої житлової інфраструктури

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Безоплатна **правова допомога** для внутрішньо переміщених осіб

[ДІЗНАТИСЬ БІЛЬШЕ](#)

Звітність Червоного Хреста України

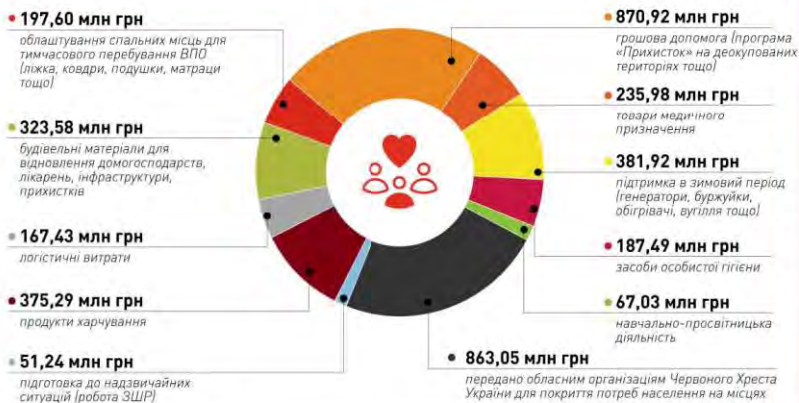
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УКРАЇНИ

ЗІБРАНО **7,85 млрд грн**

Зокрема кошти від українських і міжнародних благодійників (пересічних громадян і корпоративного сектору), а також кошти від іноземних партнерів з Міжнародного Руху (Червоного Хреста та Червоного Півмісяця з різних країн)

ВИКОРИСТАНО
5,75 млрд грн

Решта суми також буде спрямована на подальшу закупівлю гуманітарної допомоги для надання підтримки постраждалому населенню в межах України

+ 2,03 млрд грн в натуральній формі (товарами): продуктові набори, гігієнічні набори, ковдри тощо

НАПРЯМКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З 24.02.2022

СТАНОМ НА 01.03.2023

- 1 500** СПІВРОБІТНИКІВ
- 8 000** ВОЛОНТЕРІВ
- 200** МІСЦЕВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТЧХУ
23 офіси пошкоджено або зруйновано

>10 000 000 людам
було надано допомогу від ТЧХУ

СОЦІАЛЬНІ ПОМІЧНИКИ
діють на **418** локаціях у **23** областях
718 співробітників підтримують **3 952** самотніх людей

22 ОБЛАСТІ, В ЯКИХ ПРАЦЮЮТЬ МОБІЛЬНІ МЕДИЧНІ БРИГАДИ

98 мобільних медичних бригад
Проведено **226 022** консультації

308 338 людей було евакуйовано

293 728 людей отримали психосоціальну підтримку

22 967 людей проінформовано щодо мінної небезпеки

117 300 людей було навчено надавати першу допомогу

До інформаційного центру надійшло

644 591 дзвінок

МОДУЛЬНІ БУДИНКИ

Будівництво модульних будинків площею **12 170 м²** для понад **910** ВПО:

- Київська область
- Чернігівська область
- Житомирська область
- Закарпатська область

ПРИХИСТОК

Площею **1 300 м²** для понад **100** вагітних жінок у Львові

БУРЖУЙКИ

Передано населенню понад **25 000** буржуйок

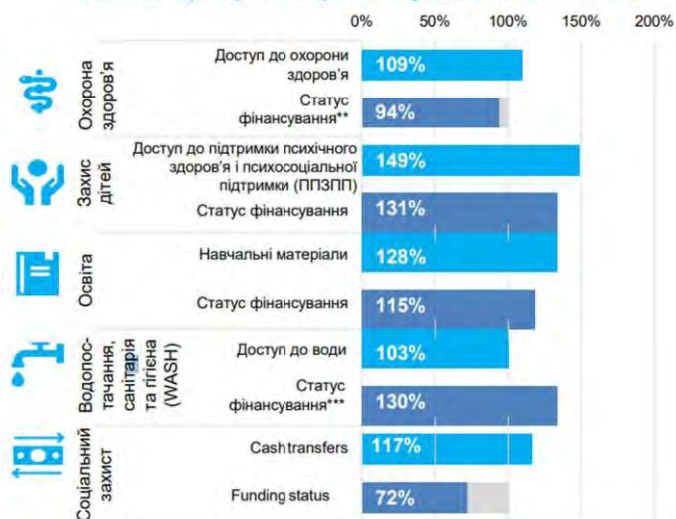
ЦЕНТРИ ГІГІЄНИ

Відкрито **4** центри гігієни для ВПО:

- 2 — у Кам'янець-Подільському
- 1 — Полтавська область
- 1 — Чернівецька область

Звітність ЮНІСЕФ України

Огляд програм і фінансування ЮНІСЕФ

** Потреби в охороні здоров'я й харчуванні зросли через перегляд НАС у листопаді, що призвело до загального зниження статусу фінансування.

*** Кошти надійшли для НАС на 2022 рік в останні тижні грудня.

Запит фінансування ЮНІСЕФ на гуманітарні потреби в 2022 році

\$987 млн

Статус фінансування станом на 31,12 (\$ млн)*

* Загальний статус дефіциту фінансування НАС не відображає дефіцит за секторами. Додаткову інформацію за секторами див. у додатку 2. Надані службі фінансового моніторингу показники можуть відрізнятися за той самий період через поточний розподіл зручного фінансування. Статус фінансування станом на 31 грудня 2022 року є попереднім і може бути змінений після завершення фінансового року в січні 2023 року. Запит на фінансування відображає оновлене в листопаді звернення НАС.